

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Missale Romanum nuper impressum cu[m] o[mn]ibus alijs
missis**

Venetijs, 27. Okt. 1501

D[omini]ca[m] or[at]ione [et] accepto textu icliat se sacerdoti celebraturo:
[et] petit b[ene]dict[ion]e[m] dice[n]do

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70304](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70304)

Ordinarium

Dñe deus rex celestis de^o pa-
ter omnipotens. Dñe fili vni-
gēite iesu xpe. **S**pūs z aime
orphanorū paclyte. Dñe de^o
agn^o dei fili^o pātis. **M**rimogēi
tus marie vgis mris. Qui tol-
lis pctā mūdi misere nobis.
Qui tollis pctā mūdi suscipe
depccationē nr̄am. **A**d marie
gliaz. Qui sedes ad dexteraz
pātis misere nob. Qm̄ tu sol^o
scūs. **M**aria sc̄tificas. Tu so-
lus dñs. **M**aria gubernans.
Tu solus altissim^o. **M**aria co-
ronas. Iesu xpe: cū scō spū in-
glia dei pātis Amē. **Q**uo fini-
to añqz dicat. Dñs vobiscū.
Osculat altare i medio. **I**n fi-
ne ḡdual aut. alla **A**urtractus
sc̄linat se diacon^o coraz altari
Munda z dic hāc orōnē
cor meū ac labia mea
ops de^o: q labia esaie pph̄ ete
calclo mūdasti ignito: ita me-
tua ḡta m̄fatiōe dignare mū-
dare: vt sc̄m euāgelii tuū di-
gne valeā nūciare. **R**er xp̄z.
Amē. **D**ca orōne z accepto re-
xtu icliat se sacerdoti celebra-
turo: z petit bñdictōez dicēdo
Iube dōne bñdicere. **T**ūc dicit
Omn̄ sacerdos **D**io
fit i corde tuo: z i labijs
tuis: vt digne z cōpetenter au-
nūcies euāgelium suū. **L**ō-
pleto euāgelio dicit sacerdos

Qredo in vnū deū p̄tem
terre: visibiliū oīuz z inuisibi-
liū. **E**t i vnū dñm iesū xpm̄:
filiū dei vnigenitū. **E**t ex p̄re
natū añ oīa sc̄la. **D**eū de deo
lumē de luie deū verū de deo
vero. **G**enitū nō factū p̄sub-
stātiālē p̄ri: p̄ quē oīa facta sūt
Qui p̄pter nos hoīes: z p̄-
pter nr̄az salutē descēdit d̄ ce-
lis. **E**t icarnat^o ē de spū scō:
ex maria vgie: z hō factus ē.
Crucifixus ē p̄ nob: sub pō-
tio pilato: passus z sepult^o ē.
Et resurrexit tertia die: s̄m
scripturas. **E**t ascēdit in ce-
lū: sedet ad dexteraz pātis. **E**t
itez vētur^o ē cū glia iudicare
vīuos z mortuos cui^o regni
nō erit finis. **E**t in sp̄m sc̄m
dñm z viuificātez q̄ ex p̄re fi-
lioz p̄cedit. **Q**ui cū p̄re z fi-
lio simul adoraf z p̄glorifica-
tur q̄ locut^o ē p̄phetas. **E**t
vnā sc̄az catholicā z aplicaz
eccliaz. **A**dīteoz vnū baptis-
ma in remissionē pctōz. **E**t
expecto r̄surrectionē mortuo-
rū. **E**t vitā vēturi sc̄li. Amē
Qñ sacerdos offert hostiā su-
p̄ altare dicit hanc orationē.
Suscipe sc̄e p̄r̄ ops eter-
ne de^o hāc imaculatā ho-
stia quā ego idign^o famulus
tu^o offero tibi deo meo viuo z

vero p̄ innumerabilib⁹ pctis
z offēsiōib⁹ z negligētis me
is: z p̄ oib⁹ circūstātib⁹: sed z
p̄ oibus fidelibus christiānis
vīuis atq; defunctis: vt mihi
z illis p̄ficiat ad salutē inuitā
eternā. Amē. *Quā mittit aq̄s
in calice dicit hanc orationē.*

Oeus qui humane sub
stātie dignitatē mirabi
liter cōdidisti: z mirabili⁹ re
formasti: da nobis per huius
aque z vini mysterium ei⁹ di
uinitatis esse cōsortes: qui hu
manitatis nostre fieri dignat⁹
est particeps iesus xp̄s fili⁹ tu
us dñs n̄r. Qui tecū in vnita.

Quando offert calicē sup al

tare dicit hanc orōnez.
Offerimus tibi dñe cali
cē salutaris: tuā spēcātes ele
mētā: vt in p̄spectu diuine ma
iestatis tue p̄ n̄ra: z pro totius
mundi salute cū odore suauit
at̄ ascēdat. Amē. *Deinde of*

ferat spū humilitat̄. O so.
In aīo cōtrito suscipia
mur a te dñe: z sic fiat sacrifici
ciū n̄r z in p̄spectu tuo hodie
vt placeat tibi dñe de⁹. *Seq̄t*

orō sup hostiā z calicē cum s̄
Quāni sc̄tifica gno crucis
tor ops eterne deus: bñ
dic hoc sacrificiū tuo factō
noī prepat̄i. *Cū ponit incen*

su thuribuli dicit hanc orōnē.

Per intercessionē bti mi
chaelis archāgeli stātis
ad dextris altaris icēsi z oīuz
electoz suor̄ incēsus istud di
gnēf dñs bñ **✠** dicit: z i odo
rez suauitatis accipere. *Per*

xpm dñm n̄m. Amē. Cū ice
Incensat oblata dicit.
sum istud a te benedictū
ascendat ad te dñe z descēdat
sup nos misericordia tua. *Cū*

incensat altare dicit. Oratio.
Ofrigatur dñe oīo mea
sicut incēsus in p̄spectu
tuo: eleuatio manuum meaz
sacrificiuz vesptinum. *Done*

dñe custodias ori meoz: z ostiū
circūstātie labijs meis vt non
declinet os meū in v̄ba malitie
ad excusandas excusatiōes i
peccatis. *Quando reddit thu*

ribulum diacono dicit. Oro.
Ascēdat i nob dñs ignē
sui amoris: z flāmā eter
ne charitatis. Amē. *Quā facit*

dos lauat man⁹ dicit. Lauabo
iter inocētes man⁹ meas zc.
Atq; in fine cū s̄tia pa. Tūc
inclinat se ante altare: z dicit
Suscipe scā trinitas hāc
oblationez: quā tibi offerim⁹
ob memoriā passiōis resurre
ctiōis z ascensionis iesu chri
ste dñi nostri: z in honore bte
marie semp v̄ginis: z bti ioā

Prefatio

nis baptiste et scōꝝ apłoz pe/
tri et pauli: et istoꝝ et oĩum sã/
ctoꝝ: vt illis proficiat ad ho/
noꝛe: nobis at ad salutē: et illi
pro nobis intercedere dignēf
in celis quoz mēoꝛiã facim⁹
in terris. Per christum domi/
num nostrū. Amē. **Erigēs se**
de oscula altare et vertens se
ad populum dicat. Oratio.

Orate fratres: vt meū ac/
vestrū sacrificium acce/
ptabile fiat apud deū oĩpo/
tentes. **Circumstantes vō rñ/**

Suscipiat deus **Oratio.**
dñs sacrificiū de mani/
bus tuis ad laudē et gloriã no/
minis sui ad vtilitatē q̄z n̄r̄az
totiusq; ecclie sue sãcte amē.
Sequens prefatio cū suo can
tu dicitur quotidie a vigilia
natiuitatis domini vsque ad
epiphaniã: et in purificatio
ne virginis marie: et in missa
de corpore christi. Prefatio.

Aterne deus: Quia per
icarnatiū verbi mysteriū no

ua mentis nostre oculis lux

tue claritatis infulsit. Et dū

visibiliter deū cognoscimus

per hunc in inuisibiliū amo

rē rapiamur. Et ideo cū an

gelis et archangelis: cū thro

nis et dominatōibus. Quis

omni militia celestis exer/

citus hymnum glorie tue ca/

nimus sine fine dicentes.

Admunica. **Infra can.**
 tes z noctem **Uel** diem
 sacratissimā celebrantes: qua
Uel quo beate marie inteme/
 rata v̄ginitas: huic mūdo edi/
 dit saluatore. Sed z meoriaz
 venerātes. In primis eiusdē
 gloriose sempq; virginis ma/
 rie genitricis eiusdē dei z do/
 mini nostri iesu christi: sedet z
 beatorum apostolorum **zē.**

Sequens prefatio cū suo cā/
tu dicitur in epiphania do/
mini z per totam octauam.

Aterne deus: Quia cū

vnigenitus tuus in substan/

tia nostre mortalitatis ap/

paruit: noua nos immortali

tatis sue luce reparauit.

Et ideo cum angelis z ar.

Admmuni. **Infra can.**
 cantes z diem sacratissi/
 mū celebrantes. Quo vnige/
 nitus tuus in tua tecum glia
 coetern^o in v̄itate carnis nre
 visibiliter corporalis appuit.
 Sed z memoriā venerantes.
 In primis gloriose sempq; v̄/
 ginis marie genitricis eiusdē
 dei z dñi nri iesu xpi. Sed z
 beatorum apostolorum. **zē.**

Prefatio in pascha

Sequens prefatio cū suo can-
tū dicitur a dominica prima i
quadragesima vsq; ad domi-
nicam in ramis palmarum.

Aterne deus: Qui cor,

porali ieiunio vitia compri-

mis: mentem eleuas: virtu-

tem largiris z premia per

christū dñm nrm. Per quē.

Sequens prefatio cū suo can-
tu dicitur quotidie a vigilia
pasche vsq; ad octauā: z i so-
lemnibus festis: z per oēs do-
minicas vsq; ad ascensionem
vbi nō assignat alia prefatio.

Aquum z salutare: Te

quidem domine omni tem-

pore: sed in hoc potissimum

die gloriofus predicare:

cū pascha nrm immolat^{us} est

christus. Ipse enim ver^{us} est

agnus: qui abstulit peccata

 müdi. Qui mortē nostrā mo-

 riēdo destruxit: z vitā resur-

 gendo repprauit. Et ideo.

Ommunicā **In**fra can-
 tes z diem sacratissimuz
 celebrātes resurrectionis do-
 mīni nostri iesu christi h̄z car-
 nem. Sed z memoriam vene-
 rantes. In primis gloriose sē-
 perqz virginis marie genitri-
 cis eiusdem dei: z domīni no-
 stri iesu christi: sed z beatorū
 a postolorum. **In**fra canonē.
Hanc igitur oblationem
 seruitutis nostre: sed et
 cuncte familie tue quā tibi of-
 ferimus pro his quoqz quos
 regenerare dignatus es ex aq̄
 z spiritu sancto tribuens eis
 remissionē omniuz peccatoz
 quesumus domie vt placatus
 accipias diesqz nostros **z̄c.**

**Sequens prefatio eius suo cā-
 tu dicitur in die ascensionis
 domini: z deinceps vsqz ad
 vigiliam penthecostes.**

Per christum dominuz

 nostrū. Qui post resurreci-

 onem suam omnibus disci-

 pulis suis manifestus appa-

 ruit: z ipsis cernentibus est

 eleuatus in celum vt nos

Oratio in penthecosten

diuinitatis sue tribue ret

esse participes. Et ideo.

Qommunicā, **Infra can**
tes: et diē sacratissimum
celebrantes: quo domin⁹ no-
ster vnigenitus filius tu⁹ vni-
tam sibi fragilitatis nr̄e sub/
stantiaz in glorie tue dextera
collocauit. Sed et memoriaz
venerātes. In primis gloriose
semperq; virginis marie ge-
nitricis eiusdem dei et dñi no-
stri iesu christi: sed et beatorū
apostolorū **rc.** **Sequens pre-**
fatio cum suo cantu dicitur a
vigilia penth. vsq; ad octauā

Per christum dominū

nostrū. Qui ascēdēs super

omnes celos sedēsq; ad dex-

teram tuam promissum spi-

ritum sanctū hodierna die

in filios adoptionis effudit.

Qua propter profusus gau-

dijs totus in orbe terrarum

mundus exultat. Sed et su-

perne virtutes atq; angeli/

ce potestates: hymnum glo

rie tue concinunt sine

fi ne dicentes.

Omnimoda **In**fra can-
tes et die sacratissimum
penthecostes celebrantes: qui
spiritus sanctus apostolis in
numeris linguis appuit: sed et
memoriam **ac.** **In**fra cano.

Hinc igitur oblationem
servitutis nostre: sed et
cuncte familie tue quam tibi
offerimus: pro his quoque quos
regenerare dignatus es ex aqua et
spiritu sancto tribuens eis remissio-
nem omnium peccatorum: quos do-
mine ut placatus accipias **et c.**

Sequens præfatio eius suo

**cantu dicit in omnibus festis
apostolorum et euangelistarum:
et per octavas eorum: et si de alio
festo infra illas octavas agatur:
et hoc ubi alia non assignatur.**

Quoniam et salutare. Te

domine suppliciter exorare:

ut grege tuum pastor eter-

ne non deseras: sed per bea-

tos apostolos tuos continua

protectione custodias.

Prefatio beate marie

Ut eisdem rectorib⁹ guber-

netur: quos operis tui vica-

rios eidem contulisti pre-

esse pastores. Et ideo

cū angelis z archāgelis cū.

Sequens prefatio cū suo can-
tu dicitur in oibus solennita-
tib⁹ beate marie virginis z in-
fra octavas earū. Excepto
festo purificationis etiaz si de
alio festo infra octavas agat.

Querne deus: Et te in

assumptione beate ma-

rie semper vir-

ginis collaudare: benedice-

re z predicare. Que z vni-

genitū tuum sancti spiritus

obumbratione concepit: et

virginitatis gloria perma-

nente lumen eternū mundo

effudit: iesum christū domi-

num nostrū. Per quē maie

statem tuā laudāt angeli: a

dozāt dominationes tremūt

*Sequens præfatio cu tuo can-
tu dicitur in solennitatibus
sancte crucis.*

Et erna deus: Qui salu-

tem humani generis in li-

gno crucis ptulisti: i vt vnde

mors oziebatur inde vita

resurgeret. Et qui in ligno

vincebat: in ligno quoque

vinceretur: per christum do-

minum nostrum. Per quē.

Præfatio in scâ trinitate

203
Prefatio de trinitate

Aterne deus: Qui cum

unigenito filio tuo et spiri

tu sancto: vnus es deus vnus

es dominus: non in vni⁹ singu,

laritate persone: sed in vnus

trinitate substantie Quod em

de tua gloria reuelante te

credimus: hoc de filio tuo

hoc de spiritu sancto sine dis/

ferentia discretiois sentim⁹

ut in confessione vere sempi

terneque deitatis: et in per/

sonis proprietas et in essen/

tia vnitas: et in maiestate

adozetur equalitas. Quem

laudāt angeli atq; archan-

geli: cherubi quoq; ac sera-

phin: qui nō cessāt clamare

quotidie vna voce dicentes

*Sequens prefatio cum suo
cantu dicitur in omnibus fe-
stiuitatibus beati francisci et
per octauam eius.*

A Terne deus: Qui vene-

randū cōfessorē famulū tuū

beatū franciscū: tua deus al-

tissima bonitate et clementia

sanctorū tuorū meritis et vir-

tutibus sublimasti mentem

q; ipse sancti spiritus ope

ratiōe amor ille seraphicus

o

Prefatio de spū sancto

ardentissime incendit interi-

us: et suū sacratissimū cor-

pus sacris stigmatibus in-

gnivit exteri^o signo crucifi-

xi iesu christi domini nostri.

*Sequens prefatio cū suo can-
tu dicitur in missiavotuis de
spiritu sancto.*

Per christum dominuz

nim. Qui ascēdens sup om-

nes celos: sedensqz ad dexte-

ram tuā pmissuz spiritū san-

ctū in filios adoptionis es-

fudit. Quappter pfuis gas-

dīs totus in orbe terraz mū-

dit. Et supne vto

Prefatio de bea maria

tes atq3 angelice potestates

hymnū glorie tue cōcinunt

si ne si ne dicentes.

**Sequens prefatio cū suo can-
tu dicitur in missis votiuīs de
beata virgine.**

Eterne de⁹: Et te i vene-

ratione beate marie semper

virginis collaudare: bñdixe

re et predicare. Que ⁊ vni-

genitum tuū sancti spiritus

obumbratione concepit et

virginitatis gloria perma-

nente lumen eternū mundo

effudit: iesū christū dominū

**Sequens
pfatio dicitur
in missis vo-
tiuīs d scā
nostrū. Per que cruce: ⁊ fe-
ria. ij. iij. ⁊. iiij. maioris hebde**

Prefatio

Qui salutem humani ge

neris in ligno crucis p̄stitui

sti: vt vnde mors oriebatur

inde vita resurgeret. Et qui

in ligno vicebat: in ligno q̄z

vicereſ: per chriſtū dominū

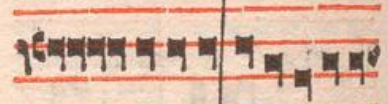

noſtrū. Per quē maſtatez.

**Sequens prefatio cū ſuo can
tu dicitur diebus ſerialibus a
feria quarta cinerum vſq; ad
dominicā in ramis palmarū.**

Eterne deus: Qui cor

porali ieiunio vitia compri

miſ: mentē eleuas: virtutez

largiris z p̄mia: per chriſtū

dominū noſtrū. Per quem

**Sequens prefatio cū ſuo can
tu dicitur in diebus ſerialib^o
et feſtis ſimplicibus: ab octa
ua paſche vſq; ad feſtū aſcen
ſionis.**

A Quum ⁊ salutare: ⁊ e
 mundi. Qui mortē nr̄am mo
 quidem domine omni tem
 riendo destruxit ⁊ vitā resur
 pore: sed in hoc potissimum
 gendo reparavit. Et ideo
 gloriosus predicare
 cū angelis ⁊ archāgelis: cū
 cū pascha nr̄m immolat⁹ est
 thronis et dominationibus:
 christus. Ipse enim ver⁹ est
 Cūq; omni militia celestis
 agnus qui abstulit peccata
 exercit⁹: hymnū glorie tue
 o ty

Præfatio festinalis

canimus: sine fine dicentes.
Sequens præfatio cum suo cantu dicitur in festis duplicibus et p octavas eorū: etiam si de alio festo infra illas agitur et in omnibus semiduplicibus et dñi cōmuni propria assignetur.

Per omnia secula seculorum. **A**men. **D**ominus

vobiscū. **E**t cū spiritu tuo

sursum corda. **H**abemus

ad dominū. **G**ratias agam⁹

domino deo nostro.

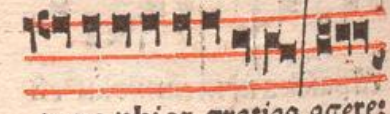
Dignum et iustum est.

Cre dignū et iustum est

equū et salutare: nos tibi se-

per et ubiqz gratias agere:

domine sancte pater omni-

potēs eterne deus: p christū

Prefatio tertio

dominū nostrū. Per quem

maiestatē tuā laudāt angeli

adorāt dominatiōes: tremūt

potestates. Celi celozūq; v/

tutes: ac beata seraphin: so/

cia exultatiōe cōcelebrant.

Cū quib; & n̄as voces: vt

admitti iubeas deprecamur:

supplici cōfessione dicentes.

**Sequens prefatio cū suo can-
tu dicitur in festis simplicib;
et diebus ferialibus: nisi pro-
pria assignetur. ♯.**

Per omnia secula secu/

lorum. **A**men. **O**min;

vobiscū. **E**t cū spiritu tuo

Sursum corda. **H**abemus

Oratio ferialis

ad dominū. **G**ratias aga/

mus domino deo nostro.

Dignum et iustum est.

Credignū et iustū est

equum et salutare: nos tibi

semper et ubique gratias age

re: domine sancte pater omni

potēs eterne deus: per christū

dominū nr̄. **P**ater quē maiē

statē tuā laudāt angeli: ado

rant dominationes: tremūt

potestates. **C**eli celorumque vir

tutes ac beatā seraphim: sociā

exultatione cōcelebrāt. **L**uz

Cantus angelici

qbus ⁊ nostras voces: vt ad

mitti iubeamus de peccamur

supplici confessiōe dicētes.

Sanctus **S**anctus
Sanctus **S**anctus
dominus de
us sabaoth. **P**leni
sunt celi et terra glo
ria tua osanna in ex
celsis. **B**enedictus
qui venit in nomine
dñi osāna in excelsis.

Gloria in excel sis deo.

Tete

missa est.

In festis maiori/
bus duplicibus.

Gloria in excel sis de o.

Tete

missa est.

